

บทนำ

สำหรับการเป็นนักศึกษา สาขา ภาพยนตร์และภาพถ่าย ของคณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชนแล้ว การผลิตภาพยนตร์สักเรื่องเพื่อเป็นการประมวลแนวความคิดของตัวเอง รวมถึงการนำเอาความรู้และประสบการณ์จากการเรียนมาใช้อย่างเป็นระบบ และออกมาเป็นผลงานที่มองเห็นได้ ควรจะเป็นสิ่งที่นักศึกษาสาขาภาพยนตร์จะได้ปฏิบัติในช่วงเวลาสุดท้ายก่อนจบการศึกษา เพื่อไปประกอบวิชาชีพตามสาขาที่ได้เรียนมา แต่ปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่ประกอบกันเป็นภาพยนตร์หนึ่งเรื่อง อาจทำให้บางคนไม่อาจจะผลิตภาพยนตร์เป็นงานของการศึกษาเฉพาะเรื่องได้ จึงอาจจะไปวิเคราะห์วิจัยหรือเขียนบทภาพยนตร์ รวมทั้งการฝึกงานในสาขาภาพยนตร์แทน ปัจจัยที่ว่ามีความสามารถของผู้นั้นว่าจะมีพอที่จะสร้างภาพยนตร์จนเสร็จได้หรือไม่ ระยะเวลาที่จะทำและสำคัญที่สุดก็คือ ต้นทุนในการผลิตที่สูงมาก ตั้งแต่ค่าใช้จ่าย สวัสดิการในกองถ่าย รวมถึงค่าฟิล์มที่มีราคาแพงมากในปัจจุบัน บางคนมีทุนก็ทำแต่คนที่ไม่มีทุนก็ต้องหาสิ่งอื่นทำแทน ผมอยู่ในจำพวกคนไม่มีทุนแต่อยากทำ จึงหาวิธีเพื่อจะผลิตภาพยนตร์สักเรื่อง และการผลิตด้วยอุปกรณ์กล้องวิดีโอจึงเป็นทางออกพอที่จะช่วยลดต้นทุนค่าฟิล์มได้ นั่นเองที่เป็นทางสู่การผลิตภาพยนตร์ของผม ด้วยการสำรวจตัวเองขั้นต้นเกี่ยวกับความพร้อมในการผลิตภาพยนตร์ ระบบการผลิตภาพยนตร์มีโครงสร้างและวิธีการทำงาน ที่ต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ มากมาย การก้าวลงปฏิบัติทันที อาจทำให้การผลิตต้องล่าช้าได้เนื่องจากปัญหาที่จะได้พบมากมายตลอดกระบวนการผลิตและผลงาน อาจมีข้อผิดพลาดที่ต้องแก้ไขมากมายในภายหลัง ดังนั้น ก่อนลงมือทำควรจะสร้างความพร้อมให้กับตนเองก่อน และสำหรับตัวผมแล้ววิธีที่ดีที่สุดก็คือออกไปหาประสบการณ์ที่อยู่นอกห้องเรียน ออกไปพบสภาพความเป็นจริงปัญหาจริง ๆ ที่ไม่มีในบทเรียนบทไหนหรือทฤษฎีภาพยนตร์บทใดเขียนไว้ การผลิตภาพยนตร์จะอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ในปีสุดท้ายของการศึกษา ดังนั้น ในช่วงปิดเทอมฤดูร้อนก่อนปีการศึกษาสุดท้าย ผมจึงตั้งใจจะหาฝึกงานกับกองถ่ายภาพยนตร์จริง ๆ และผมก็ได้มีโอกาสเข้าไปฝึกงานกับกองถ่ายภาพยนตร์เรื่อง "กล่อง" ที่กำกับแสดงโดย หม่อมเจ้า ชวตรีเฉลิม ยุคล ซึ่งเป็นเหมือนเหตุบังเอิญปนกับความโชคดีที่ผมได้มีโอกาสร่วมงานกับท่าน ผมจึงได้พบกับวิธีการทำงานและศึกษาการวางแผน ก่อนการถ่ายทำและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมากมายระหว่างการถ่ายทำ ประสบการณ์ที่มากมายเหล่านี้ ทำให้ผมเริ่มรู้สึกว่าจะมีความพร้อมบ้างก่อนลงมือปฏิบัติจริง สิ่งต่าง ๆ ที่ผมได้รับรู้ ทำให้ผมอยากจะทำและแนะนำผู้ที่กำลังศึกษาอยู่และจะผลิต

ภาพยนตร์เป็นผลงานสุดท้ายก่อนจบการศึกษา น่าจะลองหาโอกาสค้นหาตัวเองและหาประสบการณ์จากการฝึกงาน ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องฝึกงานเสมอไป บางคนไม่ต้องฝึกงานแต่ก็สามารถผลิตภาพยนตร์ได้ แต่ถ้ามีประสบการณ์ก่อนก็ไม่ใช่ว่าจะเสียหายอะไร

เมื่อมีความพร้อม ทั้งปัจจัย ทุนทรัพย์ และประสบการณ์แล้ว ลำดับต่อไปก็คือความคิดสร้างสรรค์ที่จะผลิตภาพยนตร์ออกมา ปัญหาแรกสุดเลยที่ผมคิดว่าทุกคนจะต้องพบรวมทั้งตัวเองด้วย ก็คือ จะทำเรื่องเกี่ยวกับอะไร แนวไหน ผมยอมรับว่า ปัญหาแรกนี้ใช้เวลานานทีเดียวกว่าจะตอบได้ ยกเว้นบางคนที่มีความคิดที่มั่นคงแน่นอนอยู่ในใจแล้ว ก็คงจะไม่มีปัญหาอะไร แต่สำหรับคนที่ขาดความมั่นใจหรือความแน่นอนในใจแล้ว คงจะเสียเวลาไปมากกว่าเวลาที่ใช้ในการผลิตเสียอีก

ตัวผมเอง วางแผนในการคิดเรื่องและเขียนบทภาพยนตร์ล่วงหน้าก่อนการผลิตจริงเกือบ 1 ปี คือ คิดตั้งแต่สมัยฝึกงาน เรื่อง "กล่อง" อยู่และทั้ง ๆ ที่ผมก็อ่านปัญหาเหล่านี้จากสารนิพนธ์ของรุ่นพี่ที่เคยพบปัญหาเดียวกันมาก่อนแล้วเป็นอย่างดี ผมก็ไม่อาจผ่านปัญหานี้ไปได้เลย จนถึงช่วงเวลาใกล้สอบปลายภาคเรียนที่ 2 แล้วผมจึงคิดได้ เมื่อมองดูเวลาที่เสียไปนับว่ามากมายทีเดียว เวลาเกือบ 1 ปี เสียไปกับความคิดที่สับสน แตกกระจายเต็มไปด้วยความต้องการมากมาย เรื่องต่าง ๆ ถูกนำมาคิดเป็นภาพยนตร์แต่ก็เลือกไม่ได้สักที ระยะเวลายาวนานที่สุดเสียไปทั้งที่เตรียมตัวเป็นอย่างดีแล้ว เมื่อผมลองวิเคราะห์ดูก็พบว่า เนื่องจากความต้องการที่จะได้ภาพยนตร์ที่ดีที่สุด จึงทำให้พิธีพินัยในการเลือกเรื่องมาก ความคิดเกี่ยวกับความโดดเด่นและแปลกใหม่ที่ภาพยนตร์ที่ดีควรจะมี ยิ่งเกิดแนวทดลองยิ่งดีทีเดียว เนื้อหาที่สะท้อนสังคมเกิดประโยชน์แก่สังคม การดำเนินชีวิต ความหนักแน่นจริงจังของเนื้อหา รวมถึงการคำนึงถึงการผลิตภาพยนตร์เพื่อส่งเข้าประกวด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนกลายเป็นกรอบที่ครอบงำแนวความคิดของผมให้วุ่นไปมาเพื่อไขว่คว้าหาสิ่งที่ดีที่สุด จนสุดท้ายผมจึงคิดได้หลังจากเสียเวลาไปมากมาย ผมสลัดกรอบต่าง ๆ ที่ถูกตั้งไว้จนความคิดของผมขาดอิสระ ผมเปลี่ยนแปลงความคิดใหม่หมดแล้วหันมามองภาพยนตร์ใหม่อีกครั้ง มองโดยให้ภาพยนตร์มีค่าเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง ศิลปะที่ผู้สร้างจะใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดความคิดทัศนคติ ความรู้สึก ที่ผู้สร้างต้องการนำเสนอในช่วงเวลาหนึ่ง ในสภาวะแวดล้อมขณะหนึ่ง ที่ทำให้เกิดแนวคิดถ่ายทอดบางสิ่งบางอย่างออกมาเป็นภาพยนตร์ เพื่อสื่อสารความคิดต่อผู้

ชม โดยไม่มีกฎเกณฑ์ ขอบเขต ในวิธีการสร้างใด ๆ มาผูกมัดเลย ผมจึงตัดทุกอย่างออกไป แล้วเริ่มตรงความต้องการในจิตใจของตนเอง มองดูความพร้อมความถนัดที่มี แล้วค่อย ๆ ถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องราวที่ต้องการทำเป็นภาพยนตร์

เนื้อเรื่องที่ผมนำมาสร้างนั้น ผมมองจากตัวเองก่อนว่า ตัวเองเข้าใจเรื่องใดมากที่สุด มีความถนัดและคิดว่าน่าจะถ่ายทอดออกมาได้สมบูรณ์ที่สุด เพราะการทำเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ตัวเราเองรู้เรื่องดีน่าจะดีกว่าทำในสิ่งที่เข้าใจเพียงเล็กน้อย ไม่ลึกซึ้ง และผมก็ตัดสินใจทำเรื่องเกี่ยวกับความรัก เพราะผมมีความรักและเข้าใจในความรักพอสมควร จึงเลือกที่จะถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับความรักออกมาเป็นภาพยนตร์

นอกจากนี้ สภาพสังคมในปัจจุบันที่ต้องประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ สภาพชีวิตของผู้คนในสังคมต้องเผชิญกับความวุ่นวายเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะสังคมเมืองที่ชีวิตต้องเร่งรีบตั้งแต่เช้าถึงเย็นเมื่อปัญหาทางเศรษฐกิจยิ่งเพิ่มความรุมเร้าในวิถีชีวิตกว่าเดิม หลายชีวิตคงจะรู้สึกเหนื่อยล้า ท้อแท้กับสิ่งที่เผชิญอยู่ ความเปลี่ยนแปลง เดือดวาย ย่อมเกิดขึ้นในจิตใจและอาจทำให้บางคนที่หาทางออกไม่ได้ คิดสั้น ฆ่าตัวตาย ตามที่พบเห็นในหนังสือพิมพ์บ่อยครั้ง ผมคิดว่าผู้คนที่เหนื่อยมากพอแล้วที่ต้องพบเจอกับเรื่องราวหนัก ๆ ในชีวิต ควรจะหันมามองดูความมั่งคั่ง เพื่อเติมแรงใจให้แก่ชีวิตบ้าง และความรักก็น่าจะเป็นแรงใจที่สำคัญ และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สังคมช่วงเวลานี้ต้องการ ผมกำลังจะบอกว่า ผู้คนในสังคมเวลานี้ต้องการความรัก

ผมหยิบเอาเรื่องที่เคยคิดไว้เมื่อตอนเรียนอยู่ปี 3 มาขยายต่อเติมให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์ขึ้น เรื่องราวความรักที่นำทางชีวิตให้ดีขึ้น แม้ว่ารักนั้นอาจจะไม่สมดังหวัง เอกและหมอก จะเป็นตัวแทนของผู้คนในสังคมเมืองอันเปลี่ยนแปลง ทั้งสองต่างรู้สึกเดี๋ยวตายเมื่อทั้งคู่ต้องห่างจากคนรัก เอกต้องห่างจากคนรักเพราะ คนรักของเอกต้องไปศึกษาต่อต่างประเทศ ทำให้เอกจมตัวเองอยู่กับการเฝ้ารอ คิดถึง ใช้ชีวิตอย่างเดี๋ยวตายกับการรอคอย ปล่อยให้สิ่งต่าง ๆ อย่างไม่สนใจแม้ตัวเองจะตงงานก็ตาม ก็ยังคงรอคอยคนรักอยู่เช่นเดิม ส่วนหมอก ผู้ต้องผิดหวังจากคนรักเพราะอุบัติเหตุทำให้หมอกตาบอด และคนรักก็เริ่มออกห่างและหายไป หมอกรู้สึกผิดหวังกับความรักมาก แม้ว่าตาของเธอสามารถรักษาให้หายได้ก็อีก แต่เธอก็ไม่มีความหวังที่จะมองหาความรักอีกต่อไป ความผิดหวังทำให้เธอเลือกที่จะไม่มองอีกต่อไป

ตัวละครทั้งสอง เป็นตัวละครที่มีลักษณะเหมือนกันและตรงข้ามกันในเวลาเดียวกัน ทั้งคู่ต่างต้องห่างจากคนรัก แต่คนหนึ่งมีความรักมากเกินไปจนไม่ใส่ใจในวิถีชีวิตประจำวัน ส่วนอีกคนผิดหวังจนตัดความรักทิ้งไม่เหลือในจิตใจ จนเมื่อทั้งสองได้พบกันต่างก็ได้เพิ่มเติมช่องว่างของกันและกัน เอกเริ่มคิดได้จากคำพูดของหมอกและเลิกรอคอยแล้วหันมาทำชีวิตของตัวเองให้ดีขึ้น ส่วนหมอกหลังจากได้ฟังเรื่องราวความรักแท้ของเอกแล้ว ทำให้เธอรู้สึกว่าการนี้ยังคงมีความรักที่แท้จริงอยู่ เธอจึงตัดสินใจรักษาตาของตัวเองเพียงเพื่อหวังจะเห็นใบหน้าของเอก หลังจากทั้งคู่ได้พบกันอีก วิถีชีวิตของทั้งสองก็ดีขึ้นเพราะรักนำทางทั้งสองให้หลุดพ้นจากความเดียวดายบนทางเดินของทั้งคู่

เรื่องราวความรักทั้งหลายในเรื่องนี้ ผมนำเอามาจากประสบการณ์ของตนเองและสิ่งที่ได้พบจากบุคคลที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ผมหยิบเอาความรักทั้งหลายมารวมกันเป็นเรื่องนี้ ความรักอาจมีทั้งผิดหวังและสมหวัง แต่ผลของความรักไม่สำคัญเท่ากับความรักทำให้เรามีลมหายใจ เรายังคงตื่นเช้าขึ้นมาเพื่อมองหาความรัก เพื่อเติมเต็มทางว่างเปล่าเดียวดายของชีวิตที่ผ่านมา

ขอบคุณที่โลกใบนี้มีความรัก ขอบคุณถนนทุกสายในเมืองที่ทำให้ผมต้องเดินอย่างเดียวดาย และในสุดท้ายก็นำทางให้ผมได้พบกับความรัก

จ่านักหอสมุด

ขอบเขตของการศึกษา

เป็นการศึกษาขั้นตอนการสร้างภาพยนตร์ ตั้งแต่ขั้นการเขียนบท การเตรียมการถ่ายทำ การถ่ายทำ และขั้นตอนหลังการถ่ายทำโดยนำเอาหลักการทฤษฎีภาพยนตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทุกขั้นตอน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการสร้างภาพยนตร์ด้วยตนเองทุกขั้นตอน
2. เพื่อนำความรู้จากทฤษฎีภาพยนตร์ที่ได้ศึกษามาทดลองปฏิบัติจริง
3. เพื่อเข้าใจถึงปัญหา ข้อจำกัด ในการสร้างภาพยนตร์และศึกษาหาวิธีแก้ไข

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาจากการทดลองและแก้ไขปัญหาจากปฏิบัติงานจริง
2. ศึกษาจากหนังสือตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพยนตร์
3. ศึกษาจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มนักศึกษา สาขา ภาพยนตร์
4. ศึกษาจากการชมภาพยนตร์ที่มีคุณภาพ แล้วนำเทคนิคและวิธีการมาประยุกต์ใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทดลองปฏิบัติงานจริงในทุกกระบวนการของการสร้างภาพยนตร์ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการสร้างงานภาพยนตร์มากขึ้น
2. ได้นำเสนอเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อสารกับบุคคลอื่นออกมาในรูปแบบภาพยนตร์
3. เกิดการพัฒนาทักษะในกระบวนการผลิตภาพยนตร์จากการได้ปฏิบัติจริง

ศาสตราจารย์ ดร. อสมิต